

KRONIEK HEILIGDOM ST. GERLACH

12e EEUW - ST. GERLACH

circa 1120-1125

Gerlach geboren in de omgeving van Maastricht

1120

Norbetijnerorde gesticht door Norbert van Genep (1080-1134)

circa 1149/51

Bekering van Gerlach en vertrek naar Rome en Jeruzalem

circa 1157

Terugkeer van Gerlach in Houthem na zijn boetedoening in Jeruzalem

1165 - 5 januari

Gerlach sterft te Houthem

13e EEUW - DUBBELKLOOSTER NORBERTIJNEN

1201

Gosewijn IV van Valkenburg schenkt een stuk grond te Houthem aan de abdij van Heinsberg en sticht een dubbelklooster bij het graf van Gerlach.

1202

Oorkonde met vermelding van de kluizenaar 'Sanctus' Gerlachus.
(Locus Sancti Gerlaci - plaats van de heilige Gerlachus)

1227 - 1228

'Vita Gerlaci' geschreven door een Norbertijnse koorheer uit klooster Sint Gerlach

1279 - 6 september

Muur om klooster (akkoord met St. Servaaskapittel.). Schenking van een stenen huis aan de Stokstraat in Maastricht, de oude Refugie van Sint Gerlach

1293

Invoering van een 'numerus clausus' voor intrede

15e - 18^e EEUW - NORBERTINESSENSTIFT

1446

In 1446 wonen in het klooster adellijke kanunnikessen van adel

1450 - 1560

Herhaalde pogingen tot herstel van de kloostertucht

1567

Priorin Isabella Tzevel en 14 medezusters overlijden aan de pest

1574

Kloostergebouwen door troepen van Lodewijk van Nassau in brand gestoken en verwoest. Na inname van Maastricht door Parma in 1579 kan de schade worden hersteld.

1588

Klooster opnieuw getroffen door brand en verwoesting door de troepen van Willem van Oranje

1597

Het klooster telt weer 37 kanunnikessen ('virgines primae')

1599 en 1606

Schenking van relieken aan het klooster van Sint Gerlach door Henricus Costerius, deken van Bergen op Zoom

1599

Gerlachbron wordt teruggevonden

1600

Vita St. Gerlach van Erasmus Ghoye (van 1575-1612 proost van het klooster) op basis van het handschrift van de Vita beati Gerlaci, die rond 1225 is vervaardigd

1615

Aartshertog Albrecht van Oostenrijk neemt het klooster 'in bescherming'

1655

Groot gedeelte van de kloostergebouwen afgebrand als gevolg van oorlogshandelingen in de Maasvallei

1661

Herstel van het door brand verwoeste stift. Partagetractaat tussen de Republiek en de Spaanse koning. Op 26

december wordt het klooster Sint Gerlach aan de Spaanse Nederlanden toegewezen.

1706

Zilveren reliekbuste St. Gerlach vervaardigd door de Maastrichtse zilversmid Fredericus Wery,

1713

St. Gerlach wordt met de Vrede van Utrecht onderdeel van de Oostenrijkse Nederlanden

1718 - 1728

Bouw van de kloosterkerk (huidige parochiekerk) onder proost van Pelt en priorin Isabella van Ravenschot

1727-1731

Verkoop van de Refugie aan de Stokstraat 55 en aankoop van een nieuw refugiehuis aan de Brusselsestraat 77 in Maastricht.

1735 - 16 oktober

Inwijding van de kerk door Leonard Jansen, abt van het klooster Knechtsteden bij Keulen, waarmee de Norbertinessen van Houthem een nauwe relatie onderhouden

1737

Het klooster telt nog maar acht kanunnikessen

1751

Johann Adam Schöpf (1702-1772) beschildert het gehele interieur van de kerk met fresco's

1759

Bouw van de pachthoeve (Pachthof) naar ontwerp van de Akense architect Johann Joseph Couven

1781

Plattegrond van het stift Sint Gerlach vervaardigd door de architect Matthias Soiron.

1783

Praalgraf van Sint Gerlachus in de kerk geplaatst.

1783 - 1786

Kloosterenclave aan de Republiek vanwege Verdrag van Fontainebleau, 8 november 1785. Vertrek van 9 kanunnikessen, 3 koorzusters, 5 werkzusters, proost en kapelaan naar het kartuizerklooster in Roermond.

1794-1797

Bezetting door de Fransen. De kloostergebouwen werden gebruikt als legerhospitaal. Einde van de kloostergemeenschap in Roermond. Verkoop domeingoederen, bestaande uit klooster, kerk, binnenplaats, tuin, weiden, vijvers en pachthoeve. Bij akte van 22 juni 1797 neemt Matheus Sleijpen bezit van het klooster. Hij laat een deel van de gebouwen slopen en richt een ander deel, de vleugel van de proost, in tot woonhuis. De familie Schoenmaeckers wordt eigenaar van de overige gebouwen.

19e EEUW - LANDHUIS EN PAROCHIEKERK

circa 1800

Een gedeelte van het tongewelf stort in. Het dak en de vensters van de kerk moeten worden gerepareerd.

1808

De familie Schoenmaeckers restaureert de kerk. De parochie van Houthem verhuist naar de kerk. De overige gebouwen worden buitenhuis/château. Reparatie en invulling van het ingestorte gewelf.

1810

De toren van de kerk wordt hersteld, tegelijk met de bouw van een nieuwe pastorie ten westen van de kerk.

1830 - 1835

Afbraak van de zuidvleugel met de refter.

circa 1840

Ph. van Gulpen (1792-1862) maakt een tekening van de "Eglise de l'Abbaye de St. Gerlach".

1841

Relieken van Sint Gerlach worden overgebracht van Roermond naar Houthem. Het landgoed komt in eigendom van de familie Corneli. De praaltombe uit 1783 krijgt weer zijn oorspronkelijke plaats In de kerk

1897

Drie scènes uit het leven van Gerlach aan de noordwand worden vervangen door taferelen op doek door Herman Bröcker.

20e en 21ste EEUW - CHATEAU EN HEILIGDOM

1909

Robert de Selys de Fanson, zoon van Robert de Selys de Fanson en Maria Elise Georgina Corneli, neemt in 1909 zijn intrek in het château. De bibliotheek wordt ingericht.

1910

Vanuit Tilburg vindt een jaarlijkse processie naar Houthem plaats.

1929

Heiligdomsvaart St. Gerlach

1943

Op 4 februari 1943 worden de beide kerkklokken door de Duitsers uit de kerktoren geroofd.

1979 - 1994

Robert baron de Selys de Fanson legateert het landgoed aan de parochie van Sint Gerlach in Houthem.

1990 - 4 juni

In Houthem vindt ter gelegenheid van het 8e eeuwfeest "Heilige van het Geuldal" een historische stoet (Ommegang) plaats.

1993

De door het atelier van de Abegg Stiftung gerestaureerde tunica wordt met Pinksteren in de kerk geëxposeerd. Het in de reliekschrijn aangetroffen gewaad uit de 10e of 11e eeuw is gemaakt van rode zijde met blauwzijden voering.

1994-1997

Overeenkomst tussen kerkbestuur en Camille Oostwegel inzake restauratie en toekomstig gebruik. Restauratie met herbestemming tot Heiligdom en Château Sint Gerlach.

2000-2001

Restauratie van de adellijke grafkelder, die in 1854 door de familie Corneli aan de noordzijde van de kerk werd gebouwd. Inwijding van de Sint Gerlachusdagkapel door mgr. F. Wiertz

2004 - 28 maart

De refugio wordt geopend en ingezegend als eerste officiële Santiago pelgrimsrefugio in Nederland.